

Ващук Олеся Петрівна, доцент кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук

СКЛАДОВІ ТЕРМІНА «КРИМІНАЛІСТИЧНА НЕВЕРБАЛІСТИКА»

Стрімкий розвиток наукових технологій сприяє динаміці досліджень криміналістичної невербалістики як самостійної галузі наукових знань. Це – узагальнення емпіричних і статистичних даних, отриманих природним шляхом та/або в лабораторних умовах, структурування системи теоретичних і практичних знань щодо діяльності з учинення злочинів і розслідування (виявлення, попередження, розкриття) злочинів, виокремлення власного унікального предмета й об'єкта дослідження невербальної комунікації в межах кримінального провадження.

Криміналістична невербалістика вивчає людину, явища людської діяльності й стан навколишнього середовища, кореляційний зв'язок між ними, пізнаючи людську свідомість через діяльність та, навпаки, діяльність через свідомість.* Однак винятками є різноманітні захворювання людини з порушенням зовнішнього відображення природних реакцій, що суттєво впливає на її верифікацію і валідацію.

Предмет криміналістичної невербалістики складається з трьох частин:

- 1) закономірності людської діяльності;
- 2) закономірності навколишнього середовища;
- 3) закономірності невербальної інформації та її дослідження.

Перша частина містить закономірності:

- зовнішності (виникнення, зміна даних);
- поведінки (виникнення, зміна даних);
- існування (виникнення, зміна даних);
- унікальності (виникнення, зміна даних).

Натомість *друга частина* передбачає закономірності:

- навколишнього природного середовища (виникнення, зміна даних);
- навколишнього штучного середовища (виникнення, зміна даних).

Третю частину становлять закономірності:

- невербальної інформації (визначення, класифікація);
- застосування методів і використання засобів дослідження невербальної інформації;
- технології дослідження невербальної інформації (виявлення, фіксація та використання).

Об'єднавши три частини предмета криміналістичної невербалістики, можна дійти висновку, що *предметом* криміналістичної невербалістики є окремі закономірності людської діяльності та закономірності навколишнього середовища, зумовлені закономірностями невербальної інформації та її дослідження.

Водночас *об'єктом* криміналістичної невербалістики є невербальна інформація, джерелом якої є людина та її діяльність (тобто комунікативність людини як сукупність взаємообумовлених спільних дій між людьми у вигляді процесу, який охоплюється певними закономірностями і має причинно-наслідковий результат) і невербальна інформація, що міститься в навколишньому середовищі (тобто вивчає явища навколишнього середовища і кореляційний зв'язок між ними).

Отже, криміналістична невербалістика – це вчення про закономірності невербальної інформації, виявлення невербальних даних про людину й навколишнє середовище, їх дослідження та використання отриманих даних у кримінальному провадженні.

* Публікація містить результати досліджень, проведених за грантом Президента України в межах конкурсного проекту (Ф70/193-2017, 0117U003832) Державного фонду фундаментальних досліджень.